

**Uchwała Nr XLII/258/2021
Rady Powiatu Ostrowieckiego
z dnia 28 kwietnia 2021 r.**

w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2021 - 2026”.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) Rada Powiatu Ostrowieckiego uchwała co następuje:

§ 1

Uchwala się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2021 - 2026” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Ostrowieckiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Mariusz Pasternak

*Załącznik do Uchwały Nr XLII/258/2021
Rady Powiatu Ostrowieckiego
z dnia 28 kwietnia 2021 r.*

***Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim
na lata 2021 – 2026***

Ostrowiec Świętokrzyski
2021 r.

Spis treści

Wstęp	3
1. Przemoc w rodzinie – regulacje prawne	4
2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie	5
2.1 Definicja przemocy.....	5
2.2 Przyczyny przemocy	7
2.3 Skutki przemocy	8
3. Analiza zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu ostrowieckiego	9
4. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar	
Przemocy w Rodzinie	12
4.1 Cele Programu	12
4.2 Obszary działań	13
4.3 Wskaźniki realizacji Programu	13
4.4 Monitoring i sprawozdawczość	17
4.5 Realizatorzy Programu	17
4.6 Finansowanie Programu	18
Zakończenie	18

Wstęp

Rodzina stanowi naturalne środowisko do prawidłowego rozwoju fizycznego i intelektualnego człowieka. Jest źródłem zaspokojenia wszystkich jego potrzeb, w szczególności potrzeby bezpieczeństwa, miłości i akceptacji. Uczy zasad współżycia społecznego, dbania o relacje międzyludzkie. Rodzina jest także źródłem kształtowania osobowości człowieka. Nie zawsze jednak rodzina jest silną i zjednoczoną komórką społeczną. Często zmagą się z zagrożeniami świata zewnętrznego takimi jak, postęp, technika, ekonomia. Rozwój cywilizacji, presja czasu i pogoń za dobrami materialnymi często zaburzają harmonię ogniska domowego, stając się kolebką różnego rodzaju zaburzeń, w tym także powstania zjawiska przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie jest źródłem negatywnych emocji, rodzi się poczucie winy, wstyd, bezsilność.

Jednym z nadrzędnych celów polityki społecznej jest tworzenie warunków do rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu zachowań aspołecznych. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na gminy i powiaty obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

1. Przemoc w rodzinie – regulacje prawne.

Coraz częstsze łamanie praw człowieka skutkuje wprowadzeniem działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i podejmowanie wspólnych wysiłków ograniczających to zjawisko. Zapisy w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.), wprowadzają regulacje prawne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar. Ponadto problematyka przemocy domowej jest także ujmowana w aktach prawnych:

- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- ❖ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
- ❖ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie Procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245),
- ❖ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359),
- ❖ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 z późn. zm.),
- ❖ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 360 z późn. zm.),
- ❖ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
- ❖ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1327 z późn. zm.),
- ❖ Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 920),
- ❖ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.).

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dnia 29 lipca 2005 r. należy uznać, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zgodnie z ww. ustawą osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy w formie:

- ❖ poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego,
- ❖ interwencji kryzysowej i wsparcia,
- ❖ ochrony przed dalszym krzywdzeniem, poprzez odizolowanie sprawcy przemocy,
- ❖ zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie schronienia w ośrodku wsparcia,
- ❖ badania lekarskiego w celu określenia rodzaju uszkodzeń ciała związanych ze zjawiskiem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego.

Zadania samorządu powiatowego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- ❖ Zadania własne powiatu:
 - opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
 - opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
 - zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
 - zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.
- ❖ Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat:
 - tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej,
 - opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

2.1 Definicja przemocy.

Zgodnie art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, powodując szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące

cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Z powyższych definicji wynika, że przemoc charakteryzuje się kilkoma cechami:

- ❖ jest intencjonalna, co oznacza, iż jest zamierzonym działaniem i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- ❖ narusza prawa i dobra osobiste, w tym też prawa do samoobrony i samostanowienia prawa do nietykalności fizycznej, godności i szacunku,
- ❖ jest powodem cierpienia fizycznego lub/i psychicznego,
- ❖ towarzyszy jej poczucie bezkarności,
- ❖ sprawca przemocy jest silniejszy od ofiary, co oznacza, iż siły są nierównomierne,
- ❖ za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca.

Wyodrębnić można kilka rodzajów przemocy, które wielokrotnie występują łącznie:

- ❖ przemoc fizyczna to wszystkie czynności skierowane przeciw ciału ofiary. Takie zachowania (np. klapsy, duszenie, kopanie, spoliczkowanie) mogą prowadzić do bólu i poważnych obrażeń fizycznych. Każde zachowania przekraczające granice cielesne drugiej osoby bez jej zgody są traktowane jako przemoc fizyczna,
- ❖ przemoc psychiczna jest to bardzo subtelna forma przemocy, polegająca na stosowaniu przymusu, gróźb, zastraszaniu, narzucaniu własnych poglądów, wyzywaniu, upokarzaniu, wykorzystywaniu emocjonalnym, izolacji,
- ❖ przemoc seksualna przejawia się jako gwałt, zmuszanie do współżycia i innych zachowań seksualnych, zmuszanie do odbywania stosunków seksualnych z innymi osobami, zachęcanie do pornografii, zmuszanie do masturbacji,
- ❖ przemoc ekonomiczna to uzależnienie ekonomiczne ofiary względem sprawcy, zabieranie wynagrodzenia, zakaz pracy zarobkowej, ścisła kontrola wydatków, zmuszanie do zobowiązań finansowych oraz inne działania ograniczające swobodę w dysponowaniu pieniędzmi,
- ❖ zaniedbanie, czyli uniemożliwienie zaspokojenia potrzeb jednostce zależnej.

Przemoc domowa jest zjawiskiem powtarzającym się. Przebiega w trzech następujących po sobie fazach:

- ❖ faza narastającego napięcia - początkiem cyklu jest wzrost napięcia, którego przyczyny mogą tkwić poza rodziną,
- ❖ faza ostrej przemocy, czyli wyładowanie agresji, sprawca zmienia się w kata. W tej fazie ofiary najczęściej decydują się na wzywanie pomocy,
- ❖ faza miodowego miesiąca, w którym sprawca okazuje skruchę, przeprasza ofiarę, obiecuje poprawę. Sprawca przemocy zaczyna dostrzegać co się stało i próbuje

załagodzić sytuację. Ofiara wierzy swojemu oprawcy i z nim zostaje, odwołując zeznania. Jednak po jakimś czasie wszystko zaczyna się od nowa.

Analizując problem przemocy domowej należy wyodrębnić trzy typy tego zjawiska:

- ❖ przemoc, gdzie sprawcą jest osoba dorosła, skierowana wobec dziecka lub partnera,
- ❖ przemoc, gdzie sprawcą jest nieletnia osoba, a przemoc eskaluje wobec rodziców lub/i rodzeństwa,
- ❖ przemoc, w której sprawcą może być osoba dorosła bądź dziecko, skierowana jest wobec osób niepełnosprawnych.

Każdy rodzaj przemocy powiązany jest z przyczynami i właściwościami tego zjawiska, a swój początek ma w rodzinie. Wzorce agresywnego zachowania przekazywane są wielokrotnie z pokolenia na pokolenie. Przemoc dotyczy nie tylko współmałżonków (partnerów), ale dotyka także dzieci, które przenoszą agresywne zachowania na kontakty z rodzeństwem, a poza domem na kontakty z rówieśnikami. Negatywne wzorce zachowań wyniesione z rodziny i powielane w życiu społecznym wracają do domu w postaci agresji i braku szacunku w stosunku do osób starszych.

2.2. Przyczyny przemocy.

Zjawisko przemocy jest wynikiem powiązania wielu czynników. Wyróżnia się czynniki o podłożu:

- ❖ społecznym, na które składają się wzorce zachowań, relacje i stosunki z najbliższymi, rodziną, przyjaciółmi, a także w miejscu pracy czy sąsiedztwie,
- ❖ środowiskowym, gdzie rodzina posiada niski status socjoekonomiczny,
- ❖ biologicznym są związane z cechami charakteru, temperamentu, występowaniem zaburzeń psychicznych, a także ze specyfiką demograficzną, nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz doświadczeniem przemocy,
- ❖ ekonomicznym, w którym czynniki materialne rodziny przekładają się na frustrację członków rodziny, prowadzą często do kłótni, a w konsekwencji do przemocy.

Mimo, iż wiadomo, że przemoc w rodzinie występuje we wszystkich grupach społecznych, bez względu na sytuację materialną lub wykształcenie, to jednak problemy ekonomiczne niejednokrotnie powodują narastanie napięć. Przyczyny wpływające na zachowanie człowieka mogą mieć różne podłoże i nasilenie. Owe czynniki zwiększają wystąpienie przemocy, jednakże nie decydują o wystąpieniu

przemocy, ponieważ nie stwierdzono istnienia zależności pomiędzy czynnikami zwiększającymi prawdopodobieństwo powstania przemocy, a jej wystąpieniem.

2.3. Skutki przemocy.

Skutki przemocy są zarówno krótkoterminowe, jak i długoterminowe, czyli z odroczonej w czasie konsekwencjami doświadczania urazów fizycznych i psychicznych. Przemoc domowa przynosi negatywne skutki nie tylko dla jej członków, ale przenosi się na społeczeństwo, generując koszty związane z systemem pomocowym. W tym zakresie możemy wyróżnić trzy rodzaje konsekwencji stosowania przemocy;

- ❖ skutki stosowania przemocy o charakterze indywidualnym, które odczuwają wszystkie osoby uwikłane w przemoc. Ofiary mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem depresji lub stresu, mogą także doznać trwałego kalectwa, a także urazów. Ponadto, następstwem przemocy mogą być także zaburzenia zdrowia psychicznego (obniżenie własnej wartości, brak szacunku do siebie), czego skutkiem może być uzależnienie od substancji psychoaktywnych. Należy podkreślić fakt, iż świadkowie przemocy są również narażeni na skutki wystąpienia przemocy zarówno fizyczne (ból, uraz, kalectwo, śmierć), jak i psychiczne (trudności w nawiązywaniu kontaktów, brak zaufania do ludzi, smutek). W konsekwencji często występują zaburzenia procesu socjalizacji, demoralizacji, uzależnienia, nieprawidłowego rozwoju osobowości,
- ❖ skutki stosowania przemocy o charakterze społecznym. W świadomości społecznej funkcjonuje wiele mitów na temat przemocy w rodzinie, przy czym większość z nich jest używana jako jej usprawiedliwienie. Postawa ta utrudnia świadkom właściwe reagowanie. U osób doświadczających przemocy mogą wystąpić zmiany osobowości prowadzące do upośledzenia zdolności wchodzenia w związki społeczne. Przemoc domowa dotyka także dzieci, bezpośrednio lub pośrednio, gdy są jej świadkami. Dzieci wychowane w rodzinie, w której występuje przemoc, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Często mają poczucie winy za zaistniałą sytuację, są bojaźliwe i zawstydzone. To sprawia, że występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania,
- ❖ skutki stosowania przemocy o charakterze ekonomicznym obciążają każdego obywatela. Składają się na nie koszty związane z finansowaniem systemu wsparcia osób uwikłanych w przemoc.

3. Analiza zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu ostrowieckiego.

Zjawisko przemocy jest procesem trudnym do zdiagnozowania. Przemoc domowa występuje często i jest ukrywana przez osoby jej doznające. Ofiary z różnych powodów nie chcą ujawniać swojej sytuacji, chroniąc tym samym swego oprawcę. Ofiarą przemocy domowej potencjalnie może być każdy członek rodziny, jednakże to kobiety i dzieci są najczęściej dotknięte przemocą. Dotyczy to także osób starszych, chorych, leżących. Zdarza się, że ofiarami są mężczyźni, którzy nie radzą sobie z sytuacją w domu.

W Polsce podstawowym źródłem informacji o skali zjawiska przemocy w rodzinie na przestrzeni określonego czasu jest liczba założonych „Niebieskich Kart”. W powiecie ostrowieckim, we wszystkich gminach powołane zostały Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w skład których wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów społecznych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi. Celem Zespołów jest budowanie lokalnego systemu wsparcia dla osób i rodzin doświadczających przemocy.

Dokonana w 2010 r. nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przemocy w rodzinie nałożyła na Radę Ministrów obowiązek wydania rozporządzenia określającego zasady i procedury „Niebieskie Karty” oraz wzory stosowanych formularzy. Szczegółowe warunki procesowania /Niebieskich Kart” określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. Procedura ta ma na celu zatrzymanie przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta- A”.

Z uzyskanych danych wnioskuje się, iż w powiecie ostrowieckim przemoc domowa ma tendencję spadkową. Uważa się, iż jest to spowodowane szeroko stosowaną profilaktyką, a także dobrze zorganizowanym systemem wsparcia.

Tabela 1. Liczba założonych „Niebieskich Kart” na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2018-2020.

Rok	2018	2019	2020
Miejsce interwencji			
Ostrowiec Św.	167	147	139
Bodzechów	33	34	7
Waśniów	12	9	11
Baltów	11	5	9
Kunów	26	33	23
Ćmielów	14	9	17

Źródło: dane uzyskane ze sprawozdania z realizacji „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2020”.

Dane zawarte w tabeli 2 ukazują, że kobiety stanowią największą liczbę ofiar przemocy.

Tabela 2. Liczba ofiar przemocy domowej na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2018-2020.

Rok	2018	2019	2020
Płeć			
Kobiety	203	174	148
Mężczyźni	21	12	11
Dzieci	184	111	88

Źródło: dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Ze względu na specyfikę funkcjonowania osób dotkniętych przemocą w rodzinie bardzo często, obok doraźnych działań pomocowych podejmowanych przez zobligowane do tego instytucje, konieczne staje się objęcie tych osób oraz ich rodzin szeroko pojętym poradnictwem, głównie psychologicznym. Ośrodki pomocy społecznej zadeklarowały funkcjonowanie specjalistycznego poradnictwa na danym terenie. Poniższe zestawienie wskazuje na liczbę porad udzielonych ofiarom przemocy.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe dotyczące korzystania ofiar przemocy z poradnictwa specjalistycznego w latach 2018-2020.

Rok	2018	2019	2020
Miejsce			
Ostrowiec Św.	619	481	470
Bodzechów	19	29	8
Waśniów	29	15	24
Baltów	0	0	0
Kunów	0	0	13
Ćmielów	3	4	124

Źródło: dane uzyskane ze sprawozdania z realizacji „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2020”.

Ilość osób żyjących w Polsce w rodzinach z problemem alkoholowym znacznie wzrasta. Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością na trudności i niepowodzenia życiowe. Osoby będące uzależnione od alkoholu charakteryzują się podwyższonym nasileniem ogólnej agresji oraz istotnie obniżonym poziomem kontroli przejawów agresji. Dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej

ukazują wzrost liczby rodzin, które korzystały ze świadczeń socjalnych z powodu uzależnienia od alkoholu.

Tabela 4. liczba rodzin, którym przyznano świadczenia socjalne ze wzg. na uzależnienie od alkoholu w latach 2018-2020.

Miejsce \ Rok	2018	2019	2020
Ostrowiec Św.	288	307	262
Bodzechów	14	21	19
Waśniów	11	9	3
Baltów	24	21	17
Kunów	37	32	27
Ćmielów	24	22	16

Źródło: dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej powiatu ostrowieckiego.

Z danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji wynika, iż obniżyła się ilość interwencji w latach: 2019 i 2020, podczas których wszczynano procedurę "Niebieskiej Karty".

Tabela 5. Zestawienie liczbowe interwencji Policji w latach 2018-2020.

Informacje dotyczące przemocy w rodzinie	Rok		
	2018	2019	2020
Liczba interwencji domowych związanych z wystąpieniem przemocy domowej	233	190	159
Liczba osób pokrzywdzonych, w tym:	408	297	247
- kobiety	203	174	148
- dzieci	184	111	88
- mężczyźni	21	12	11

Źródło: dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Można przypuszczać, że taka sytuacja spowodowana jest efektywnością działań podejmowanych przez odpowiednie służby, m.in. KPP, PCPR, OPS-y, ZI.

Warto zaznaczyć, iż funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji prowadzą spotkania profilaktyczne dotyczące problematyki przeciwdziałania przemocy.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim realizuje projekt „Razem Raźniej” współfinansowany z funduszy europejskich. W ramach zaplanowanych działań utworzono Punkt Interwencji Kryzysowej. Osoby będące w trudnej sytuacji życiowej,

dotknięte przemocą domową, szukające wsparcia i informacji w rozwiązywaniu swoich problemów mogą uzyskać wsparcie psychologa, terapeuty oraz prawnika.

Diagnoza problemu przemocy w powiecie ostrowieckim, dokonana w oparciu o zebrane dane i istniejącą wiedzę oraz doświadczenia z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie pozwala na sformułowanie następujących kierunków działań;

- ❖ konieczność kontynuacji działań z zakresu profilaktyki i edukacji na temat zjawiska przemocy,
- ❖ podjęcie starań w kierunku utworzenia Całodobowego Ośrodka Wsparcia,
- ❖ rozszerzenie zakresu pomocy dla osób doświadczających przemocy,
- ❖ zwiększenie skuteczności oddziaływań w odniesieniu do osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc, w tym organizacja grup korekcyjno-edukacyjnych,
- ❖ zacieśnienie współpracy między instytucjami i organizacjami zobligowanymi do podejmowania działań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podnoszenia skuteczności oddziaływań.

4. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

4.1. Cele programu.

- ❖ głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie ostrowieckim. Program winien się przyczynić do ograniczenia skali problemu przemocy domowej oraz jej skutków, dlatego ważne jest podejmowanie działań kompleksowych i ukierunkowanych na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc, a także korygowanie agresywnych zachowań,
- ❖ cele szczegółowe:
 - 1) zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców powiatu ostrowieckiego, edukacja dzieci i młodzieży.
 - 2) zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób dotkniętych przemocą poprzez wsparcie, terapię, udostępnianie informacji o instytucjach pomocowych. Ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie,
 - 3) zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy.

4.2. Obszary działań:

Cele działań i ich efekty odnoszą się do poszczególnych obszarów:

- ❖ edukacji, poprzez przekazywanie wiedzy na temat przyczyn i skutków przemocy domowej, a także informacja o możliwościach uzyskania wsparcia,
- ❖ profilaktyki, czyli zapobieganie wystąpienia zjawiska przemocy poprzez promowanie działań prorodzinnych oraz właściwych modeli wychowawczych,
- ❖ wspierania poprzez udzielanie wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego oraz zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej,
- ❖ interwencji, czyli działań polegających na przerwaniu przemocy, ochronie ofiar przemocy oraz jej świadków, a także oddziaływania korekcyjno-edukacyjne na sprawców.

4.3. Wskaźniki realizacji Programu.

Cel główny			
Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie ostrowieckim.			
Cele szczegółowe	Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy
Zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców powiatu ostrowieckiego, edukacja dzieci i młodzieży. Profilaktyka i edukacja społeczna.	Organizowanie kampanii społecznych, konferencji, szkoleń, festynów, spotkań otwartych wśród lokalnej społeczności w celu poszerzenia wiedzy z tematyki przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba kampanii, konferencji, spotkań, ❖ Liczba uczestników. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ PCPR, ❖ Ośrodki Pomocy Społecznej/ Zespoły Interdyscyplinarne, ❖ placówki oświatowe, wychowawcze ❖ Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna. ❖ Policja.
	Organizowanie konkursów tematycznych dla dzieci i młodzieży, promujących właściwe postawy prorodzinne.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba organizowanych konkursów, ❖ Liczba uczestników konkursów, 	

	<p>Prowadzenie programów skierowanych do dzieci i młodzieży, które będą kompleksowo informować o zjawisku przemocy i o instytucjach udzielających pomocy ofiarom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba zrealizowanych programów, ❖ Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach, 	
	<p>Opracowanie oraz rozpowszechnianie ulotek, broszur, materiałów z tematyki prewencji oraz sposobów reagowania na przemoc w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba opracowanych materiałów, ❖ Liczba rozpowszechnionych materiałów, ❖ Ilość spotów telewizyjno-radiowych 	
	<p>Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba szkoleń/spotkań/konferencji dla pracowników realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ❖ Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/spotkaniach/konferencjach. 	
<p>Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób dotkniętych przemocą</p>	<p>Poradnictwo specjalistyczne dla osób doznających przemocy w rodzinie;</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ psychologiczne, ❖ socjalne, ❖ prawne, ❖ inne. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba udzielonych porad osobom dorosłym: <ul style="list-style-type: none"> ○ psychologicznych ○ socjalnych, ○ prawnych, ○ innych ❖ Liczba porad psychologicznych udzielonych dzieciom. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ośrodki Pomocy Społecznej/ZI ❖ Kuratorzy sądowi, ❖ PCPR, ❖ Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna, ❖ Policja, ❖ Sąd, ❖ Samorząd gminny/powiatowy
	<p>Realizacja zajęć/ grup wsparcia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba spotkań, ❖ Liczba osób uczestniczących. 	

	Tworzenie/ zwiększenie zakresu działania lokalnych telefonów zaufania dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba lokalnych telefonów zaufania, ❖ Czas dostępności telefonów. 	
	Rozbudowa sieci oraz poszerzanie oferty placówek udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocom rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych, ośrodków wsparcia, specjalistycznych ośrodków wsparcia, domów dla matek z małoletnimi dziećmi, punktów i ośrodków interwencji kryzysowej 	
	Zapewnienie noclegu ofiaram przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba osób dorosłych korzystających z noclegu, ❖ Liczba dzieci korzystających z noclegu, 	
Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy	Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów, ❖ Liczba procedowanych „Niebieskich Kart”, gdzie ofiarą było dziecko/kobieta/mężczyzna/osoba niepełnosprawna, osoba starszą, ❖ Liczba procedowanych „Niebieskich Kart”, gdzie sprawcą było dziecko/kobieta/mężczyzna, ❖ Formy stosowanej przemocy/liczba, 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ośrodki Pomocy Społecznej/ZI ❖ Kuratorzy sądowi, ❖ PCPR, ❖ Policja, ❖ Sąd,

		<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba procedowanych „Niebieskich Kart”, gdzie sprawca był pod wpływem: <ul style="list-style-type: none"> - alkoholu, - środków odurzających, ❖ Liczba zakończonych „Niebieskich Kart”, ❖ Liczba „Niebieskich Kart”, które powtórnie są realizowane w danym roku, ❖ Liczba posiedzeń Grup Robaczych, ❖ Liczba posiedzeń ZI. 	
	<p>Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Liczba sprawców przemocy umieszczonych w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych, ❖ Liczba zastosowanych środków zapobiegawczych (jakich), ❖ Liczba złożonych wniosków w przedmiocie zastosowania środków karnych, ❖ Liczba orzeczeń sądowych uwzględniających wnioski o ograniczenie lub odebranie praw rodzicielskich, ❖ Liczba orzeczeń sądowych uwzględniających wnioski w postępowaniu wykonawczym, ❖ Liczba złożonych zawiadomień 	

		o podejrzeniu popełnienia przestępstwa., ❖ Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ze wzg. na wystąpienie przemocy domowej.	
	Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	❖ Liczba osób biorących udział w grupach korekcyjno-edukacyjnych, ❖ Liczba wniosków prokuratora/kuratora sądowego o zastosowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,	

4.4. Monitoring i sprawozdawczość.

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim, w celu oceny założonych celów. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę wskaźników. Na podstawie tych informacji opracowane będzie sprawozdanie roczne z realizacji Programu, które przedłożone zostanie Radzie Powiatu Ostrowieckiego e roku następnym.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2021-2026 ma charakter otwarty i będzie podlegał modyfikacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

4.5. Realizatorzy Programu.

Działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie winny być prowadzone we wszystkich jednostkach znajdujących się na terenie powiatu ostrowieckiego, które zajmują się ochroną i wsparciem rodzin i ich członków. Wszystkie działania muszą być kompleksowe oraz interdyscyplinarne.

Realizatorami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie ostrowieckim na lata 2021 – 2026 są:

- 1) Starostwo Powiatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim.

- 3) Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu ostrowieckiego.
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim.
- 5) Prokuratura Rejonowa w Ostrowcu Świętokrzyskim.
- 6) Placówki oświatowe z terenu powiatu ostrowieckiego.
- 7) Zakłady Opieki Zdrowotnej, w tym Poradnie ds. Uzależnień.
- 8) Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 9) Organizacje pozarządowe.
- 10) Sąd Rejonowy.

4.6 Finansowanie Programu.

Działania zawarte w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2021 – 2026” finansowane będą ze środków budżetu państwa, powiatu, samorządów gmin oraz ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

Zakończenie.

Przemoc w rodzinie dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania, statusu społecznego, wieku oraz płci, dlatego należy wypracować standardy wsparcia osób doświadczających przemocy. „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Ostrowieckim na lata 2021-2026” konsekwentnie realizowany powinien stopniowo przerywać błędne koło przemocy. Skuteczne działania powinny stworzyć mocny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a ścisła współpraca przedstawicieli różnych instytucji to klucz do właściwej profilaktyki przemocy.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mariusz Pasternak

